

ZAKON

O ODBRANI

("Službeni list Republike Crne Gore", br. 47/07, Službeni list Crne Gore", br. 86/09, 88/09, 25/10, 40/11, 14/12 i 2/17)

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuje se organizacija i funkcionisanje jedinstvenog sistema odbrane Crne Gore, prava i dužnosti nosilaca odbrambenih priprema i druga pitanja od interesa za odbranu Crne Gore.

Član 2

Odbrana Crne Gore je osnovna državna funkcija, koju organizuju i sprovode nosioci odbrambenih priprema, kojom se obezbjeđuju suverenitet, nezavisnost i teritorijalni integritet Crne Gore.

Odbrana Crne Gore može se sprovoditi samostalno ili u okviru Sjevernoatlantskog saveza, u skladu sa Ustavom, zakonom i međunarodnim ugovorom.

Odbrana Crne Gore ostvaruje se i kroz učešće u izgradnji i održavanju međunarodnog mira, bezbjednosti i povjerenja, kao i ispunjavanje obaveza preuzetih u okviru Sjevernoatlantskog saveza.

Član 3

Nosioci odbrambenih priprema, prava i dužnosti u odbrani Crne Gore (u daljem tekstu: odbrana) izvršavaju u miru, u ratnom ili vanrednom stanju, u skladu sa ovim zakonom, osnovnim dokumentima odbrane i drugim propisima.

Član 4

Odbrambeni interesi ostvaruju se:

- 1) izvršavanjem poslova od interesa za odbranu;
- 2) saradnjom sa međunarodnim organizacijama i institucijama, drugim subjektima i saveznicima;
- 3) izgradnjom povjerenja, bezbjednosti i stabilnosti u regionu;
- 4) sprovođenjem aktivnosti u procesu integracije u Sjevernoatlantski savez i Evropsku uniju.

Odbrambeni interesi se ostvaruju u skladu sa nacionalnim i međunarodnim pravom.

Član 5

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) Vojska Crne Gore (u daljem tekstu: Vojska) je profesionalna odbrambena snaga koja, kao dio sistema odbrane, brani nezavisnost, suverenost i državnu teritoriju Crne Gore, doprinosi izgradnji i očuvanju međunarodnog mira u skladu sa principima međunarodnog prava o upotrebi sile;
- 2) odbrambene pripreme su: cjelina organizacionih, kadrovskih, tehničkih i drugih mjera i aktivnosti koje se sprovode u miru, za vrijeme ratnog ili vanrednog stanja;
- 3) nosioci odbrambenih priprema su: građani, Vojska, državni organi, organi državne uprave, lokalne samouprave i lokalne uprave, privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici;
- 4) pripravnost je skup aktivnosti kojima se omogućava postepeni i organizovani prelazak nosilaca odbrambenih priprema na funkcionisanje u skladu sa planovima odbrane;
- 5) mobilizacija je skup aktivnosti kojima nosioci odbrambenih priprema prelaze iz stanja mirnodopske organizacije u stanje ratne organizacije i funkcionisanje u skladu sa Planom odbrane Crne Gore;
- 6) vanredno stanje je situacija kada na teritoriji ili dijelu teritorije Crne Gore nastanu velike prirodne nepogode, tehničko-tehnološke ili ekološke nesreće, epidemije, veće narušavanje javnog reda i mira ili ugrožavanje ili pokušaj rušenja ustavnog poretka;
- 7) ratno stanje je situacija kada postoji neposredna ratna opasnost za Crnu Goru ili kada je Crna Gora napadnuta ili joj je objavljen rat;

- 8) osnovni dokumenti odbrane su: Strategija nacionalne bezbjednosti Crne Gore, Strategija odbrane Crne Gore, Strategijski pregled odbrane Crne Gore, Dugoročni plan razvoja odbrane i Plan odbrane Crne Gore;
- 9) Strategija odbrane Crne Gore je dokument kojim se definišu najvažnija pitanja u oblasti funkcionisanja i razvoja sistema odbrane;
- 10) Plan odbrane Crne Gore je skup dokumenata kojim se planiraju pripreme za ostvarivanje ciljeva odbrane u okviru odbrambenog sistema;
- 10a) Strategijski pregled odbrane Crne Gore je polazni programski dokument kojim se daju pregled vojnih sposobnosti, opšte smjernice za nastavak reforme u oblasti odbrane, kao i osnove za unapređivanje odbrambenih sposobnosti radi izvršavanja misija i zadataka Vojske;
- 11) Strategija nacionalne bezbjednosti Crne Gore je dokument kojim se definišu razvoj i funkcionisanje sistema nacionalne bezbjednosti Crne Gore;
- 12) Doktrina vojne logistike je dokument kojim se definišu stavovi i opredjeljenja u vezi organizacije sistema logističke podrške jedinicama i komandama Vojske u izvršavanju misija i zadataka;
- 13) Dugoročni plan razvoja odbrane je dokument planiranja odbrane u kojem se utvrđuju dugoročni ciljevi i prioriteti razvoja odbrane, osposobljavanje Vojske, sadržaj i dinamika razvoja, finansiranje i druga pitanja od značaja za funkcionisanje i razvoj sistema odbrane.

II. PRAVA I DUŽNOSTI NOSILACA ODBRAMBENIH PRIPREMA

1. Prava i dužnosti građana

Član 6

Građani Crne Gore imaju sljedeća prava i dužnosti u odbrani:

- 1) vojnu obavezu;
- 2) radnu obavezu;
- 3) materijalnu obavezu.

1) Vojna obaveza

Član 7

Vojna obaveza je čast, pravo i dužnost crnogorskih državljana da učestvuju u pripremi za odbranu i angažuju se samo u uslovima ratnog ili vanrednog stanja, u skladu sa zakonom.

2) Radna obaveza

Član 8

Radna obaveza je pravo i dužnost građana da učestvuju u izvršavanju određenih poslova i zadataka od značaja za odbranu zemlje za vrijeme ratnog ili vanrednog stanja.

Za vrijeme izvršavanja radne obaveze ne smije se organizovati štrajk.

Radnu obavezu imaju svi za rad sposobni građani, i to: muškarci od 18 do navršениh 65 godina života, a žene od 18 do navršениh 60 godina života, koji nijesu raspoređeni na službu u Vojsci.

Način organizovanja i izvršavanja radne obaveze uređuje Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Član 9

Izvršavanje radne obaveze ne može se utvrditi građaninu, bez njegove saglasnosti, i to:

- 1) roditelju djeteta koje je mlađe od 15 godina života, čiji je bračni drug na izvršavanju vojne obaveze;
  - 2) samohranom roditelju, koji ima dijete mlađe od sedam godina života, dvoje ili više djece mlađe od 15 godina života ili dijete koje je invalid, odnosno dijete sa posebnim potrebama i kojem je prema opštem zdravstvenom stanju potrebna njega i pomoć od strane drugog lica;
  - 3) ženi za vrijeme trudnoće, odnosno materinstva - ako je dijete mlađe od 15 godina života;
  - 4) licu čiji je bračni drug invalid odnosno dijete sa posebnim potrebama i kojem je prema opštem zdravstvenom stanju potrebna njega i pomoć od strane drugog lica;
  - 5) licu koje je nesposobno za rad.
-

3) Materijalna obaveza

Član 10

Materijalna obaveza je pravo i dužnost građana, kao i pravnih lica da u ratnom ili vanrednom stanju, za potrebe odbrane, daju na korišćenje materijalna sredstva.

Poslove koji se odnose na izvršenje materijalne obaveze vrši ministarstvo nadležno za poslove odbrane (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Način organizovanja i izvršavanja materijalne obaveze uređuje Vlada.

Član 11

Građani i pravna lica su dužni da za potrebe odbrane zemlje daju: motorna vozila opšte i specijalne namjene, građevinske i druge mašine, sredstva i uređaje veze i informatike, plovne objekte, luke, pristaništa i instalacije za plovidbu, snabdijevanje, održavanje i remont plovnih objekata, vazduhoplove i aerodrome, pumpne stanice i skladišta, stanice za servisiranje i stanice za tehnički pregled motornih vozila i sredstva telekomunikacije, sredstva i uređaje za pripremu, štampanje i snimanje, lovačko i sportsko oružje, zgrade i zemljišta, kao i druga potrebna materijalna sredstva.

Sredstva iz stava 1 ovog člana, potrebna za odbranu zemlje, popisuje i evidenciju o njima vodi Ministarstvo.

Građani čija su materijalna sredstva popisani za potrebe odbrane, dužni su da ta sredstva, na zahtjev Ministarstva, dopreme na određeno mjesto u stanju koje omogućava njihovu namjensku upotrebu.

Član 12

U uslovima ratnog ili vanrednog stanja, Skupština Crne Gore (u daljem tekstu: Skupština) može odlučiti da materijalnu obavezu imaju i stranci kojima je odobren stalni boravak u Crnoj Gori, osim onih koji su na službi u diplomatskim, konzularnim i drugim predstavništvima stranih država i međunarodnim organizacijama.

Član 13

Vlasniku materijalnih sredstava, uzetih za potrebe odbrane, pripada naknada u skladu sa propisom Vlade.

Član 14

Lice koje podliježe vojnoj, radnoj i materijalnoj obavezi, dužno je da se odazove na poziv Ministarstva.

Ukoliko se lice iz stava 1 ovog člana, odnosno odgovorno lice u pravnom licu ne odazove pozivu i ne opravda svoj izostanak, odnosno ne izvrši materijalnu obavezu, Ministarstvo će podnijeti zahtjev za njegovo privođenje organu uprave nadležnom za poslove policije.

2. Prava i dužnosti pravnih lica

Član 15

Pravna lica i preduzetnici (u daljem tekstu: pravna lica), koja proizvode predmete i vrše usluge od posebnog značaja za odbranu, dužna su da planiraju mjere kojima se obezbjeđuje vršenje proizvodnje i usluga, snabdijevanje sirovinama, repro materijalom, energijom i drugim potrebama, za vrijeme ratnog ili vanrednog stanja, kao i da obezbijede potreban broj zaposlenih za vršenje proizvodnje i usluga, zaštitu zaposlenih, materijalnih i drugih dobara i druge mjere u skladu sa Planom odbrane Crne Gore.

Član 16

Međusobna prava i obaveze Ministarstva i pravnih lica, u vezi sa proizvodnjom predmeta ili vršenjem usluga iz člana 15 ovog zakona, utvrđuju se ugovorom.

Predmete ili usluge koji su od posebnog značaja za odbranu utvrđuje Vlada.

Član 17

Pravna lica koja proizvode predmete ili vrše usluge od posebnog značaja za odbranu ili su osposobljena za takvu djelatnost ne mogu, za vrijeme ratnog ili vanrednog stanja, mijenjati namjenu proizvodno-tehnoloških cjelina koje služe za proizvodnju tih predmeta i vršenje usluga, bez saglasnosti Vlade.

Član 18

Objektima od posebnog značaja za odbranu smatraju se: objekti u kojima su smješteni tehnički sistemi, objekti u kojima se proizvode, skladište ili čuvaju predmeti ili vrše usluge za potrebe odbrane, investicioni objekti, kao i rejon uz te objekte.

Rejoni uz objekte iz stava 1 ovog člana su područja u neposrednoj blizini tih objekata.

Objekte ili djelove objekata, kao i rejone uz objekte iz stava 1 ovog člana, određuje Vlada, uz prethodno pribavljeno mišljenje skupštine opštine na čijoj teritoriji se nalaze objekti.

Član 19

Mjere zaštite objekata i rejon uz objekte iz člana 18 ovog zakona preduzimaju se kroz fizičko obezbjeđenje, mjere tehničke zaštite, opšte bezbjednosne mjere i mjere kontra-obavještajne zaštite.

Kontrolu preduzetih mjera iz stava 1 ovog člana unutar objekata i rejon uz objekte vrši ovlašćeno lice nadležnog organa, odnosno pravnog lica, uz odobrenje Ministarstva.

Član 20

Nadležni organ, odnosno pravno lice određuje koje će se mjere zaštite preduzimati za odgovarajuće objekte koje koriste u skladu sa procjenom bezbjednosnih izazova, rizika i prijetnji na makro i mikro lokaciji.

Mjere zaštite iz stava 1 ovog člana planiraju vlasnici, odnosno korisnici objekata, u saradnji sa Ministarstvom.

Član 21

Pravna lica koja obavljaju djelatnosti drumskog, željezničkog, vazdušnog i pomorskog saobraćaja, saobraćaja na unutrašnjim plovnim putevima i poštansko-telegrafsko telefonskog saobraćaja i drugi nosioci sistema veza su dužni da za vrijeme ratnog ili vanrednog stanja, kao i pri mobilizaciji Vojske, prvenstveno vrše usluge koje naredi Ministarstvo.

Za izvršene usluge iz stava 1 ovog člana pravnim licima pripada naknada stvarnih troškova.

Usluge iz stava 1 ovog člana, način utvrđivanja visine naknade i plaćanje usluga utvrđuje Vlada.

Član 22

Prije razmatranja planskog dokumenta od strane Vlade, odnosno izvršnog organa jedinice lokalne samouprave, organ nadležan za pripreme poslove (u daljem tekstu: nosilac pripremnih poslova) dužan je dostaviti planski dokument na mišljenje Ministarstvu.

Mišljenje iz stava 1 ovog člana Ministarstvo dostavlja nosiocu pripremnih poslova u roku od 15 dana od dana prijema planskog dokumenta.

Prilikom projektovanja, izgradnje i rekonstrukcije objekata od posebnog značaja za odbranu, investitori su dužni da se pridržavaju posebnih uslova u pogledu potreba odbrane, koje propisuje Ministarstvo.

Saglasnost o ispunjenosti uslova iz stava 2 ovog člana daje Ministarstvo.

Saglasnost iz stava 3 ovog člana investitor je u obavezi da dostavi organu nadležnom za izdavanje građevinske dozvole, uz zahtjev za izdavanje građevinske dozvole.

Član 23

Ministarstvo obavlja poslove u vezi sa planiranjem i uređenjem prostora, izgradnjom, rekonstrukcijom i održavanjem vojnih objekata u vojnom krugu.

Način, uslove i postupak za planiranje i uređenje prostora, izgradnju, rekonstrukciju i održavanje objekata iz stava 1 ovog člana propisuje Vlada.

Član 24

Pravna lica koja se bave naučno-istraživačkim radom i razvojem ili koja pripremaju naučno-istraživačke i razvojne projekte dužna su da u takve programe, na zahtjev Ministarstva, uključe i istraživanja značajna za odbranu i rezultate dostave Ministarstvu.

Podatke iz stava 1 ovog člana Ministarstvo može da koristi isključivo za potrebe odbrane i da u tu svrhu odobri njihovo korišćenje.

Član 25

Pravna lica koja vrše istraživanja od značaja za odbranu iz člana 24 ovog zakona mogu vršiti istraživanja zajedno sa stranim licima, samo ako su prethodno pribavili odobrenje Ministarstva.

Pod naučnim istraživanjima iz stava 1 ovog člana smatraju se: istraživanje u oblasti odbrane, nauke o zemlji i okolnom prostoru, vodoprivrede, elektroprivrede, energetike i sirovina, prostornog planiranja i urbanizma, saobraćaja i veza, primjene nuklearne energije, bioloških nauka, društvenih nauka, kao i izrade studija regulacije i uređenja riječnih slivova.

Član 26

Pravna lica iz čl. 24 i 25 ovog zakona koja namjeravaju da, u saradnji sa stranim licima, vrše istraživanja ili da za potrebe stranih lica vrše ta istraživanja dužna su da podnesu zahtjev za izdavanje odobrenja Ministarstvu.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se osnovni projekat istraživanja i podaci.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se najkasnije 60 dana prije početka istraživanja.

Član 27

Ministarstvo vodi evidenciju o podnijetim zahtjevima i izdatim odobrenjima iz člana 26 ovog zakona.

Član 28

Pri izboru, izgradnji i razvoju tehničkih sistema u oblasti telekomunikacija, informatike, vazdušnog i željezničkog saobraćaja, elektroenergetike, vodosnabdijevanja i drugim oblastima od značaja za odbranu, kao i pri nabavkama tehničkih sredstava značajnih za njihovo funkcionisanje, investitori su dužni da ih usklade s potrebama odbrane i da o programima razvoja upoznaju Ministarstvo.

Ministarstvo može od investitora da zahtijeva da uskladi sisteme iz stava 1 ovog člana s potrebama odbrane.

Investitor je dužan da postupi po zahtjevu Ministarstva iz stava 2 ovog člana.

Vlada određuje sisteme i tehnička sredstva iz stava 1 ovog člana, propisuje postupak obavještanja o izboru, izgradnji i razvoju tih sistema, nabavkama tehničkih sredstava, kao i postavljanju zahtjeva iz stava 2 ovog člana.

Član 29

Prilikom standardizacije i tipizacije proizvoda, objekata i uređaja od posebnog značaja za odbranu, organi nadležni za standardizaciju i tipizaciju su dužni da ih prilagode potrebama odbrane i da o tome pribave saglasnost Ministarstva.

Član 30

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o odbrani, "Sl. list CG", br. 88/09)

3. Prava i dužnosti državnih organa

Član 31

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o odbrani, "Sl. list CG", br. 88/09)

Član 32

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o odbrani, "Sl. list CG", br. 88/09)

Član 33

Vlada:

- 1) predlaže Strategiju nacionalne bezbjednosti Crne Gore i Strategiju odbrane Crne Gore;
  - 2) donosi Plan odbrane Crne Gore;
  - 2a) donosi Strategijski pregled odbrane Crne Gore i Dugoročni plan razvoja odbrane;
  - 3) donosi uredbe sa zakonskom snagom za vrijeme ratnog ili vanrednog stanja, ako Skupština nije u mogućnosti da se sastane;
  - 4) utvrđuje organizacijsko-formacijsku strukturu i veličinu Vojske;
  - 5) utvrđuje organizaciju rada organa državne uprave u slučaju ratnog ili vanrednog stanja;
  - 6) donosi odluku o preduzimanju mjera za stvaranje, upotrebu, obnavljanje, čuvanje i razmještaj materijalnih sredstava za potrebe odbrane u ratnom ili vanrednom stanju;
-

- 7) propisuje mjere pripravnosti za vrijeme ratnog i vanrednog stanja i naređuje njihovo sprovođenje;
- 8) vrši i druge poslove u skladu sa zakonom.

Član 34

Za vrijeme ratnog ili vanrednog stanja Vlada obezbjeđuje:

- 1) sprovođenje mjera pripravnosti na teritoriji Crne Gore;
- 2) prelazak nosilaca odbrambenih priprema s mirnodopske na ratnu organizaciju i njihovo funkcionisanje prema planovima odbrane;
- 3) sprovođenje preuzetih međunarodnih obaveza u vezi postupanja sa ratnim zarobljenicima, stranim državljanima i njihovom imovinom.

Član 35

Savjet za odbranu i bezbjednost:

- 1) odobrava Plan upotrebe Vojske;
  - 1a) donosi odluku o upotrebi jedinica Vojske radi podrške organu uprave nadležnom za poslove policije u zaštiti državne granice, na predlog organa državne uprave nadležnog za unutrašnje poslove;
  - 1b) predlaže Skupštini upućivanje zahtjeva Sjevernoatlantskom savezu za pomoć u odbrani Crne Gore;
  - 1c) imenuje i razrješava vojno diplomatske predstavnike;
- 2) vrši i druge poslove utvrđene Ustavom ili zakonom.

Odlukom iz stava 1 tačka 1a ovog člana odlučuje se o operativnom i taktičkom komandovanju i kontroli jedinica Vojske.

U izvršavanju odluke iz stava 1 tačka 1a ovog člana profesionalno vojno lice je ovlašćeno da daje upozorenja, izdaje naređenja i privremeno ograniči kretanje lica.

Ovlašćenja iz stava 2 ovog člana primjenjuju se u skladu sa propisima kojima se uređuje vršenje policijskih poslova i primjena policijskih ovlašćenja.

Član 35a

Državni organi i organi državne uprave, u okviru utvrđenih nadležnosti, odgovorni su za organizovanje i usklađivanje aktivnosti na realizaciji zadataka utvrđenih Planom odbrane Crne Gore.

4. Prava i dužnosti organa državne uprave i lokalne samouprave

1) Ministarstvo

Član 36

Ministarstvo:

- 1) predlaže Plan odbrane Crne Gore, Strategijski pregled odbrane Crne Gore i Dugoročni plan razvoja odbrane;
  - 2) predlaže organizacijsko-formacijsku strukturu i veličinu Vojske;
  - 3) utvrđuje: sadržaj i način izrade Plana odbrane Crne Gore; planiranje, programiranje, budžetiranje i izvršenje budžeta; sistem vojne logistike, Doktrinu vojne logistike, kao i kriterijume, vrstu ocjena i postupak ocjenjivanja borbene gotovosti Vojske;
  - 4) obezbjeđuje izvršavanje odluka i drugih akata Predsjednika Crne Gore i Vlade koje se odnose na poslove sistema odbrane, u skladu sa zakonom;
  - 5) izvršava utvrđenu politiku odbrane;
  - 6) organizuje i izvršava međunarodnu saradnju u oblasti odbrane;
  - 7) organizuje elektronske komunikacije i zaštitu informacija za potrebe sistema odbrane;
  - 8) organizuje i vrši vojno obavještajne, kontraobavještajne i bezbjednosne poslove, u skladu sa ovim zakonom;
  - 8a) organizuje zdravstvenu zaštitu za lica u službi u Vojsci i državne službenike i namještenike u Ministarstvu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zdravstvena zaštita;
  - 8b) predlaže Savjetu za odbranu i bezbjednost imenovanje i razrješenje vojno diplomatskih predstavnika;
  - 9) vrši i druge poslove u skladu sa zakonom.
-

Ministar nadležan za poslove odbrane (u daljem tekstu: ministar) je civilno lice.

2) Lokalna samouprava

Član 37

Lokalna samouprava u okviru utvrđenih nadležnosti odgovorna je za organizovanje i usklađivanje aktivnosti nosilaca odbrambenih priprema na realizaciji zadataka iz Plana odbrane Crne Gore.

5. Vojska

Član 38

Vojska vrši poslove odbrane u skladu sa posebnim zakonom.

5a. Odbrana Crne Gore i druge aktivnosti u okviru Sjevernoatlantskog saveza

Član 38a

Odluku o upućivanju zahtjeva Sjevernoatlantskom savezu za pomoć u odbrani Crne Gore donosi Skupština.

Ako Skupština nije u mogućnosti da se sastane, odluku iz stava 1 ovog člana donosi Savjet za odbranu i bezbjednost i podnosi je Skupštini na potvrđivanje čim Skupština bude u mogućnosti da se sastane.

Na osnovu odluke iz st. 1 i 2 ovog člana, Predsjednik Crne Gore upućuje zahtjev za pomoć u odbrani Crne Gore.

Član 38b

Kontrola i zaštita vazdušnog prostora Crne Gore, za potrebe odbrane, može se vršiti samostalno i u saradnji sa članicama Sjevernoatlantskog saveza, u skladu sa međunarodnim ugovorom.

Kontrola i zaštita iz stava 1 ovog člana obuhvata:

- razmjenu informacija o situaciji u vazdušnom prostoru;
- prelete vojnih vazduhoplova članica Sjevernoatlantskog saveza u miru, u cilju patroliranja i izviđanja ("air policing");
- upotrebu vojnih vazduhoplova i protivvazduhoplovnih sredstava članica Sjevernoatlantskog saveza.

6. Odbrambene pripreme

Član 39

Nosioci odbrambenih priprema, osim građana, imaju obavezu planiranja svog djelovanja, radi ostvarivanja ciljeva odbrane i obavljanja zadataka koje su utvrdili nadležni organi.

Nosioci odbrambenih priprema, osim građana, dužni su da svoje planove odbrane usklade sa Planom odbrane Crne Gore.

Nosioci odbrambenih priprema, osim građana, u miru pripremaju i donose planove odbrane u kojima utvrđuju svoju organizaciju i način rada, određuju zadatke, snage, sredstva, mjere i postupke odbrane, kao i druge odbrambene aktivnosti koje će sprovoditi za vrijeme ratnog ili vanrednog stanja.

IIa. STANDARDIZACIJA U OBLASTI ODBRANE

Član 39a

Standardi odbrane se donose za procese i usluge za potrebe odbrane koji nijesu obuhvaćeni propisima o standardizaciji.

Standardi odbrane utvrđuju pravila, smjernice ili karakteristike za aktivnosti ili njihove rezultate koji se odnose na procese i usluge iz stava 1 ovog člana, radi postizanja optimalnog nivoa uredenosti u oblasti odbrane. Standardi odbrane se posebno označavaju.

Standarde odbrane donosi, razvija, preispituje, mijenja, dopunjava i povlači Ministarstvo.

Ministarstvo može preuzeti strane standarde odbrane potpuno ili djelimično.

Član 39b

Radi donošenja, razvijanja, preispitivanja, mijenjanja, preuzimanja, dopunjavanja i povlačenja standarda odbrane Ministarstvo donosi Plan standardizacije.

Standardi odbrane nose oznaku tajnosti u skladu sa propisima o tajnosti podataka.

Član 39c

Način donošenja, razvijanja, označavanja, preispitivanja, mijenjanja, preuzimanja, dopunjavanja i povlačenja standarda odbrane, kao i utvrđivanja Plana standardizacije propisuje Ministarstvo.

III. VOJNO OBAVJEŠTAJNI, KONTRA OBAVJEŠTAJNI I BEZBJEDNOSNI POSLOVI

Član 40

Vojno obavještajni, kontraobavještajni i bezbjednosni poslovi u Ministarstvu i Vojsci organizuju se i vrše u skladu sa ovim zakonom.

Član 41

Vojno obavještajni, kontraobavještajni i bezbjednosni poslovi koji se obavljaju u Ministarstvu obuhvataju:

- 1) planiranje, koordinaciju, upravljanje, usmjeravanje i kontrolu vojno obavještajnih, kontraobavještajnih i bezbjednosnih poslova u Ministarstvu i Vojsci;
- 2) prikupljanje, obradu i dokumentovanje podataka i informacija o oružanim snagama i odbrambenim sistemima drugih država, kao i drugim aktivnostima u inostranstvu koje su od značaja za odbranu Crne Gore;
- 3) prikupljanje, obradu i dokumentovanje podataka i informacija o namjerama, mogućnostima i planovima djelovanja fizičkih lica, grupa i organizacija u zemlji kojima je cilj ugrožavanje Ministarstva i Vojske, kao i preduzimanje mjera za otkrivanje, praćenje i suprotstavljanje ovakvim aktivnostima;
- 4) prikupljanje podataka o krivičnim djelima sa elementima organizovanog kriminala usmjerenim protiv Ministarstva i Vojske kad se kao učinioci ovih djela pojavljuju zaposleni u Ministarstvu i lica u službi u Vojsci;
- 5) vršenje bezbjednosnih provjera lica angažovanih po bilo kom osnovu u Ministarstvu i Vojsci;
- 6) bezbjednosnu zaštitu lica, objekata, sredstava i aktivnosti, kao i obavljanje drugih bezbjednosnih poslova u Ministarstvu i Vojsci;
- 7) saradnju i koordinaciju prilikom vršenja poslova Vojne policije u otkrivanju i sprječavanju krivičnih djela u Ministarstvu i Vojsci;
- 8) čuvanje podataka i informacija u skladu sa zakonom i njihovu zaštitu od neovlašćenog otkrivanja, davanja, korišćenja, gubitka ili uništavanja;
- 9) ostvarivanje i usmjeravanje saradnje sa vojno obavještajnim, kontraobavještajnim i bezbjednosnim službama drugih država i međunarodnih organizacija, u skladu sa međunarodnim standardima, međunarodnim ugovorima i preuzetim obavezama.

Član 41a

Vojno obavještajni, kontraobavještajni i bezbjednosni poslovi koji se obavljaju u Vojsci obuhvataju:

- 1) planiranje, organizaciju, koordinaciju i realizaciju obavještajnog obezbjeđenja u Vojsci;
- 2) razvijanje i primjenu vojno obavještajnih, kontraobavještajnih i bezbjednosnih doktrina, taktika, tehnika i procedura radi postizanja interoperabilnosti;
- 3) organizaciju, usmjeravanje i prikupljanje vojno obavještajnih podataka;
- 4) izradu obavještajnih materijala i dokumenata i njihovo dostavljanje korisnicima;
- 5) planiranje i realizovanje kontraobavještajne zaštite u Vojsci;
- 6) planiranje, realizovanje i kontrolisanje mjera bezbjednosti u Vojsci;
- 7) realizaciju saradnje i razmjene vojnoobavještajnih podataka u skladu sa članom 41 stav 1 tačka 9 ovog zakona.

Član 41b

Poslove iz člana 41 ovog zakona vrši organizaciona jedinica Ministarstva nadležna za vojno obavještajne, kontraobavještajne i bezbjednosne poslove (u daljem tekstu: odjeljenje).

Odjeljenjem rukovodi lice koje postavlja Vlada, na predlog ministra, uz pribavljeno mišljenje nadležnog radnog tijela Skupštine.

Lice iz stava 2 ovog člana je civilno lice.

Poslove iz člana 41a ovog zakona vrše profesionalna vojna lica određena Formacijom Vojske.

Član 41c

Lica koja vrše vojno obavještajne, kontraobavještajne i bezbjednosne poslove, u skladu sa članom 41 ovog zakona, smatraju se ovlašćenim službenim licima i izdaje im se službena legitimacija.

Sadržaj i obrazac službene legitimacije iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 41d

Odjeljenje prikuplja vojno obavještajne, kontraobavještajne i bezbjednosne podatke iz javno dostupnih izvora.

Radi vršenja poslova iz člana 41 ovog zakona, odjeljenje može prikupljati podatke i tražiti pomoć u vezi sa prikupljanjem podataka od građana, uz njihovu izričitu saglasnost.

Prilikom vršenja poslova iz stava 2 ovog člana, ovlašćeno službeno lice dužno je da se legitimiše službenom legitimacijom.

Zaposleni u Ministarstvu i lica u službi u Vojsci dužni su da odjeljenju učine dostupnim podatke koji su od značaja za vršenje vojno obavještajnih, kontraobavještajnih i bezbjednosnih poslova.

Član 41e

Radi vršenja vojno obavještajnih, kontraobavještajnih i bezbjednosnih poslova iz člana 41 stav 1 tač. 3, 4 i 5 ovog zakona, odjeljenje može prikupljati podatke o licima koja su zaposlena ili po bilo kom osnovu angažovana u Ministarstvu i Vojsci od državnih organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave, organizacija, ustanova ili drugih pravnih lica koja na osnovu zakona u okviru svojih ovlašćenja vode registre i zbirke podataka.

Organi, organizacije, ustanove ili druga pravna lica iz stava 1 ovog člana dužni su da, na pisani zahtjev Ministarstva, dostave podatke odjeljenju ili omogućće ovlašćenom službenom licu neposredan uvid u registre i zbirke podataka.

Zahtjev iz stava 2 ovog člana predstavlja tajni podatak, a njegova tajnost određuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Član 41f

Odjeljenje može tajno prikupljati vojno obavještajne, kontraobavještajne i bezbjednosne podatke primjenom posebnih metoda i sredstava samo prema licima zaposlenim u Ministarstvu i licima u službi u Vojsci.

Podaci iz stava 1 ovog člana prikupljaju se tajno primjenom posebnih metoda i sredstava samo ako se podaci ne mogu prikupiti na drugi način ili je njihovo prikupljanje povezano sa nesrazmjernim teškoćama.

Tajno prikupljanje podataka iz stava 1 ovog člana vrši se:

- 1) saradnjom sa licima zaposlenim u Ministarstvu i licima u službi u Vojsci;
- 2) praćenjem i osmatranjem na otvorenom prostoru i javnom mjestu, uz korišćenje tehničkih sredstava za:
  - a) foto dokumentovanje,
  - b) audio, video i druge oblike tehničkog dokumentovanja;
- 3) nadzorom elektronskih komunikacija i poštanskih pošiljki kojim se pribavljaju podaci o:
  - a) sadržaju komunikacije,
  - b) saobraćaju u elektronskoj komunikaciji,
  - c) lokaciji korisnika;
- 4) nadzorom i tehničkim snimanjem unutrašnjosti objekata, zatvorenih prostora i predmeta; i
- 5) otkupom dokumenata i predmeta.

Član 41g

Tajno prikupljanje podataka iz člana 41f ovog zakona vrši se na osnovu pisanog naloga lica iz člana 41b stav 2 ovog zakona, uz saglasnost ministra.

Nalog iz stava 1 ovog člana za primjenu metoda i sredstava iz člana 41f stav 3 tač. 1, 2 i 5 ovog zakona sadrži podatke o identitetu lica na koje se nalog odnosi, vrsti tehničkih sredstava koja se koriste, odnosno načinu dokumentovanja, vremenu trajanja, kao i osnovanosti razloga primjene posebnih metoda i sredstava.

Nalog iz stava 1 ovog člana za primjenu nadzora nad elektronskim komunikacijama i poštanskim pošiljkama iz člana 41f stav 3 tačka 3 ovog zakona sadrži podatke o identitetu lica na koje se nalog odnosi, elektronskom komunikacionom sredstvu i/ili poštanskoj pošiljci, odnosno usluzi, vrsti tehničkih sredstava koja se koriste, načinu primjene, odnosno načinu dokumentovanja, obimu i vremenu trajanja, osnovanosti razloga i okolnostima koje nalažu potrebu primjene ovog oblika prikupljanja podataka.

Nalog iz stava 1 ovog člana za primjenu nadzora i tehničkog snimanja nad unutrašnjosti objekata, zatvorenih prostora i predmeta iz člana 41f stav 3 tačka 4 ovog zakona sadrži podatke o identitetu lica na koje se nalog odnosi, objektu, prostoru ili predmetu za koje se nadzor nalaže, načinu vršenja nadzora, vrsti tehničkih sredstava koja se koriste, načinu primjene, odnosno načinu dokumentovanja, obimu i vremenu trajanja, osnovanosti razloga i okolnostima koje nalažu potrebu primjene ovog oblika prikupljanja podataka.

Član 41h

Nalog za tajno prikupljanje podataka primjenom sredstva i metoda iz člana 41f stav 3 tačka 2 podtačka b ovog zakona, izdaje se na osnovu prethodne odluke predsjednika Vrhovnog suda Crne Gore (u daljem tekstu: Vrhovni sud), odnosno sudije koji ga, u skladu sa zakonom, zamjenjuje.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, u slučaju posebne opravdanosti i hitnosti koja zahtijeva da se otpočne primjena sredstva i metode iz člana 41f stav 3 tačka 2 podtačka b ovog zakona, lice iz člana 41b stav 2 ovog zakona može izdati nalog za otpočinjanje primjene tog sredstva i metode, ukoliko bi odlaganje otpočinjanja primjene onemogućilo postizanje svrhe radi koje se predlaže, u skladu sa Zakonikom o krivičnom postupku.

U slučaju iz stava 2 ovog člana, ministar je dužan da, odmah po otpočinjanju primjene sredstva i metode iz člana 41f stav 3 tačka 2 podtačka b ovog zakona, podnese predlog za donošenje odluke iz stava 1 ovog člana.

Ukoliko predsjednik Vrhovnog suda, odnosno sudija koji ga, u skladu sa zakonom, zamjenjuje, u roku od 48 časova od otpočinjanja primjene sredstva i metode iz člana 41f stav 3 tačka 2 podtačka b ovog zakona, ne odobri primjenu tog sredstva i metode, ministar je dužan da naredi da se obustavi njegova primjena i da se podaci i dokumenta na kojima su ti podaci zabilježeni unište.

O uništavanju podataka i dokumenata iz stava 4 ovog člana, sačinjava se zapisnik koji ministar dostavlja predsjedniku Vrhovnog suda, odnosno sudiji koji ga, u skladu sa zakonom, zamjenjuje.

Prikupljanje podataka primjenom sredstva i metode iz člana 41f stav 3 tačka 2 podtačka b ovog zakona, odobrava se za period do tri mjeseca i može biti produžavano na način iz člana 41g stav 1 ovog zakona i st. 1 i 2 ovog člana, dok se ne postigne svrha radi koje je odobrena primjena tog sredstva i metode.

Član 41i

Ako zadatak nije moguće izvršiti na način iz čl. 41d i 41e i člana 41f stav 3 tač. 1, 2 i 5 ovog zakona ili bi izvršenje zadatka zahtijevalo nesrazmjerni rizik ili ugrožavanje života i zdravlja ljudi, ovlašćeno službeno lice će primijeniti sredstva i metode iz člana 41f stav 3 tač. 3 i 4 ovog zakona.

Član 41j

Nadzor iz člana 41f stav 3 tačka 3 ovog zakona, za svaki pojedinačni slučaj vrši se na osnovu prethodne odluke predsjednika Vrhovnog suda, odnosno sudije koji ga u skladu sa zakonom zamjenjuje, ako postoje osnovi sumnje da se:

- 1) priprema oružani napad na pripadnike i objekte Ministarstva i Vojske;
- 2) vrše tajne aktivnosti koje mogu prouzrokovati neotklonjive štetne posljedice po Ministarstvo i Vojsku;
- 3) vrše aktivnosti povezane sa špijunažom, subverzivnim djelatnostima ili odavanjem tajnih podataka od značaja za rad Ministarstva i Vojske.

Nadzor iz člana 41f stav 3 tačka 4 ovog zakona, za svaki pojedinačni slučaj vrši se na osnovu prethodne odluke Vijeće sudija Vrhovnog suda, ako postoje osnovi sumnje da su Ministarstvo i Vojska ugroženi aktivnostima iz stava 1 tač. 1 do 3 ovog člana.

Odluka iz st. 1 i 2 ovog člana donosi se najkasnije u roku od 48 časova od podnošenja predloga.

Operatori i pružaoci usluga elektronskih komunikacija, kao i poštanski operatori dužni su da ovlašćenom službenom licu omogućе i garantuju uslove za vršenje nadzora iz člana 41f stav 3 tač. 3 i 4 ovog zakona, koji je odobrio predsjednik Vrhovnog suda, odnosno sudija koji ga, u skladu sa zakonom, zamjenjuje.

Član 41k

Nadzor iz člana 41f stav 3 tač. 3 i 4 ovog zakona može da traje tri mjeseca, a zbog važnih razloga može se produžavati za po tri mjeseca, ali ne duže od 24 mjeseca.

Produženje nadzora iz člana 41f stav 3 tačka 3 ovog zakona odobrava predsjednik Vrhovnog suda, odnosno sudija koji ga u skladu sa zakonom zamjenjuje, a produženje nadzora iz člana 41f stav 3 tačka 4 ovog zakona odobrava Vijeće sudija Vrhovnog suda.

Nadzor iz člana 41f stav 3 tač. 3 i 4 ovog zakona, ukida se odmah nakon prestanka razloga zbog kojih je odobren, o čemu lice iz člana 41b stav 2 ovog člana, u pisanoj formi, obavještava predsjednika, odnosno Vijeće sudija Vrhovnog suda.

Član 41l

Vojno obavještajne, kontraobavještajne i bezbjednosne podatke i informacije prikupljene u skladu sa ovim zakonom, Ministarstvo dostavlja Savjetu za odbranu i bezbjednost.

Podaci i informacije iz stava 1 ovog člana označavaju se stepenom tajnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Član 41lj

Prilikom zasnivanja radnog odnosa u Ministarstvu i prijema u službu u Vojsci, odjeljenje vrši bezbjednosnu provjeru kandidata, uz njegovu prethodnu saglasnost.

Ukoliko se bezbjednosnom provjerom utvrdi da postoji bezbjednosna smetnja, kandidat iz stava 1 ovog člana neće zasnovati radni odnos u Ministarstvu i Vojsci.

O postojanju bezbjednosne smetnje odjeljenje nije dužno da obavještava kandidata.

Član 41m

Odjeljenje može prikupljati vojno obavještajne, kontraobavještajne i bezbjednosne podatke na osnovu saradnje sa Agencijom za nacionalnu bezbjednost i organima državne uprave koji, u okviru propisanih nadležnosti, prikupljaju, obrađuju, koriste, razmjenjuju, čuvaju i štite obavještajno bezbjednosne podatke.

Odjeljenje može prikupljati vojno obavještajne, kontraobavještajne i bezbjednosne podatke na osnovu saradnje sa nadležnim organima drugih država i međunarodnim organizacijama i institucijama, u skladu sa međunarodnim standardima, međunarodnim ugovorima i preuzetim obavezama.

Član 41n

Bliži način obavljanja vojno obavještajnih, kontraobavještajnih i bezbjednosnih poslova iz člana 41 ovog zakona propisuje Ministarstvo.

Član 41nj

Odjeljenje uspostavlja i vodi registre i zbirke o ličnim i drugim podacima koje prikupi u vršenju poslova iz svoje nadležnosti.

Registri i zbirke podataka iz stava 1 ovog člana predstavljaju tajne podatke, čiji se stepen tajnosti određuje u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Registri i zbirke podataka ne mogu da sadrže podatke o ličnosti čije prikupljanje nije u nadležnosti odjeljenja.

Ukoliko ovlašćeno službeno lice dođe u posjed podataka iz stava 3 ovog člana dužno je da o tome odmah obavijesti lice iz člana 41b stav 2 ovog zakona.

Registri i zbirke podataka iz stava 1 ovog člana ne mogu da sadrže podatke i dokumenta koji se ne odnose na svrhu radi koje su podaci prikupljeni.

Podaci i dokumenta iz stava 5 ovog člana uništavaju se bez odlaganja.

Podaci i dokumenta iz stava 5 ovog člana koji su nastali primjenom nadzora nad elektronskim komunikacijama i poštanskim pošiljkama i nadzora i tehničkog snimanja unutrašnjosti objekata, zatvorenih prostora i predmeta uništavaju se nakon uvida predsjednika, odnosno Vijeća sudija Vrhovnog suda.

Uništavanje podataka i dokumenata iz st. 3 i 5 ovog člana vrši komisija koju obrazuje lice iz člana 41b stav 2 ovog zakona.

O uništavanju podataka i dokumenata komisija iz stava 8 ovog člana sačinjava zapisnik koji potpisuju članovi komisije koji prisustvuju uništavanju podataka i dokumenata.

Zapisnik o uništavanju podataka i dokumenata iz stava 5 ovog člana lice iz člana 41b stav 2 ovog zakona dostavlja na upoznavanje predsjedniku Vrhovnog suda, odnosno Vijeću sudija Vrhovnog suda.

Član 41o

Prikupljanje, obrada, korišćenje i zaštita ličnih i drugih vojno obavještajnih, kontraobavještajnih i bezbjednosnih podataka vrši se u skladu sa zakonom.

Vrste evidencija i zbirki podataka, njihov sadržaj, način ustanovljavanja, vođenja, korišćenja i zaštite propisuje Ministarstvo.

Član 41p

Ovlašćeno službeno lice koje u izvršavanju svojih poslova može biti izloženo opasnosti po ličnu bezbjednost, zdravlje i život, ima pravo držanja i nošenja službenog oružja, po ovlašćenju lica iz člana 41b stav 2 ovog zakona.

Ovlašćeno službeno lice može upotrijebiti službeno oružje samo u nužnoj odbrani i krajnjoj nuždi u skladu sa Krivičnim zakonikom.

Ovlašćeno službeno lice mora biti posebno osposobljeno za držanje, nošenje i upotrebu službenog oružja.

Program osposobljavanja i postupak provjere znanja o postupanju prilikom držanja, nošenja i upotrebe službenog, kao i način postupanja sa službenim oružjem bliže propisuje Ministarstvo.

Član 41r

Nadzor nad obavještajnim, kontraobavještajnim i bezbjednosnim poslovima u Ministarstvu i Vojsci obavljaju Vlada, Skupština i Savjet za odbranu i bezbjednost.

Parlamentarni nadzor nad obavještajnim, kontraobavještajnim i bezbjednosnim poslovima u Ministarstvu i Vojsci vrši se, u skladu sa posebnim zakonom.

IV. BEZBJEDNOST I MJERE ZAŠTITE

Član 42

Za vrijeme ratnog ili vanrednog stanja može se fizičkim licima ograničiti sloboda kretanja, boravka ili nastanjivanja u pojedinim mjestima i zonama (u daljem tekstu: zabranjene zone), ako to zahtijeva njihova bezbjednost i potrebe odbrane.

Mjere ograničenja iz stava 1 ovog člana mogu važiti najduže do prestanka odluke o proglašenju ratnog ili vanrednog stanja.

Zabranjene zone i način njihovog obilježavanja određuje Vlada.

Član 43

Za vrijeme izvođenja vojnih vježbi, radi bezbjednosti ljudi i imovine, Ministarstvo može privremeno ograničiti slobodu kretanja na određenom području na kome se vježba izvodi i odrediti mjere za obezbjeđenje.

Član 44

Zabranjen je pristup vojnim objektima i objektima koji su određeni kao objekti od posebnog značaja za odbranu, kao i građenje u rejonima uz te objekte, bez saglasnosti Ministarstva.

Član 45

Fizička i pravna lica ne mogu na teritoriji Crne Gore, bez odobrenja Ministarstva, vršiti naučna i druga istraživanja ili na drugi način prikupljati podatke u oblastima značajnim za odbranu.

Oblasti značajne za odbranu, postupak i uslove za izdavanje odobrenja iz stava 1 ovog člana propisuje Vlada.

Član 46

Zabranjeno je snimanje i objavljivanje snimaka vojnih objekata i rejona uz objekte, bez odobrenja Ministarstva.

Član 47

Premjer i istraživanja zemljišta (geodetska, geofizička, geološka, hidrološka i dr.) u rejonima uz objekte od posebnog značaja za odbranu zemlje mogu vršiti pravna lica koja za to dobiju odobrenje Ministarstva.

Radovi na premjeru zemljišta u graničnom pojasu i priobalnom moru i radovi na povezivanju sa odgovarajućim premjerima susjednih zemalja mogu se izvoditi samo po odobrenju Ministarstva.

Član 48

U kartografske i druge publikacije ne smiju se unositi podaci o vojnim objektima i rejonima uz te objekte i drugim objektima iz člana 47 ovog zakona, kao ni drugi podaci koji su od interesa za odbranu.

Podatke iz stava 1 ovog člana utvrđuje Vlada.

Postupak za izdavanje odobrenja iz člana 46 ovog zakona, za snimanje iz vazduha teritorije Crne Gore za potrebe premjera zemljišta i obalnog mora i za izdavanje kartografskih i drugih publikacija, utvrđuje Vlada.

Član 49

Poslove od posebnog značaja za odbranu, koje u državnim organima i pravnim licima treba štiti primjenom posebnih mjera bezbjednosti, kao i kriterijume za popunu radnih mjesta na kojima se ti zadaci i poslovi obavljaju utvrđuje Vlada.

V. PRAVA I OBAVEZE ZAPOSLENIH U MINISTARSTVU

Član 50

Poslove iz nadležnosti Ministarstva obavljaju državni službenici, namještenici i profesionalna vojna lica.

Na prava i dužnosti profesionalnih vojnih lica u Ministarstvu primjenjuju se propisi o Vojsci.

Član 51

Zvanja ovlašćenih službenih lica i drugih zaposlenih u Ministarstvu koji imaju posebna ovlašćenja i dužnosti i njihovo razvrstavanje u grupe poslova utvrđuje Vlada.

Član 52

Radna mjesta iz člana 51 ovog zakona utvrđuju se aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva i popunjavaju bez javnog oglašavanja.

Član 53

Državnim službenicima i namještenicima i profesionalnim vojnim licima zaposlenim u Ministarstvu, koji rade na pojedinim radnim mjestima pod otežanim uslovima zbog prirode posla koji obavljaju, staž osiguranja računa se sa uvećanim trajanjem, u skladu sa posebnim propisom.

Va. VOJNO DIPLOMATSKI PREDSTAVNICI

Član 53a

Vojno diplomatski predstavnici su lica u službi u Vojsci i zaposleni u Ministarstvu koji su upućeni na rad pri diplomatskim i konzularnim predstavništvima Crne Gore u inostranstvu i međunarodnim organizacijama.

Vojno diplomatski predstavnici imaju diplomatski status u skladu sa međunarodnim ugovorom.

Član 53b

Zvanje, vrijeme na koje se imenuju, zarade i druga primanja, prava i obaveze, kao i druga pitanja od značaja za vršenje poslova vojno diplomatskih predstavnika, propisuje Vlada.

Član 54

Briše se. (Zakon o zaradama državnih službenika i namještenika, "Sl. list CG", br. 86/09)

VI. INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 55

Inspeksijski nadzor u oblasti odbrane vrši Ministarstvo preko inspekcije za odbranu.

Inspeksijski nadzor iz stava 1 ovog člana vrši se nad nosiocima odbrambenih priprema u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspeksijski nadzor.

Član 56

Inspekcijski nadzor vrši se radi utvrđivanja zakonitosti postupanja u primjeni propisa u oblasti odbrane, naročito u odnosu na:

- 1) ostvarivanje planova i pripremnih mjera za odbranu zemlje;
- 2) planiranje i upotrebu ljudskih i materijalnih resursa odbrane;
- 3) borbenu gotovost Vojske;
- 4) zaštitu na radu u Vojsci;
- 5) zaštitu od požara i zaštitu životne sredine u Ministarstvu i Vojsci;
- 6) primjenu ovlašćenja od strane ovlašćenih lica u Ministarstvu i Vojsci;
- 7) ostvarivanje prava lica u službi u Vojsci iz službe ili po osnovu službe, uključujući ocjenjivanje, disciplinsku i materijalnu odgovornost;
- 8) planiranje i uređenje prostora, izgradnju, rekonstrukciju i održavanje vojnih objekata u vojnom krugu;
- 9) realizaciju mjera iz Plana integriteta Ministarstva i Vojske.

Pored poslova iz stava 1 ovog člana, inspekcija za odbranu vrši i poslove unutrašnje kontrole nad:

- obavljanjem vojno obavještajnih, kontraobavještajnih i bezbjednosnih poslova u Ministarstvu i Vojsci u skladu sa ovim zakonom;
- preduzetim mjerama po osnovu svih oblika neetičkog i nezakonitog ponašanja zaposlenih u Ministarstvu i Vojsci.

Bliži način vršenja poslova iz st. 1 i 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

VII. FINANSIRANJE ODBRANE

Član 57

Sredstva za finansiranje odbrane obezbjeđuju se u budžetu Crne Gore.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Član 58

Novčanom kaznom od 2.500 eura do 16.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) u skladu sa Planom odbrane Crne Gore ne planira mjere kojima se obezbjeđuje vršenje proizvodnje i usluga, snabdijevanje sirovinama, repro materijalom, energijom i drugim potrebama za vrijeme vanrednog ili ratnog stanja i ako ne obezbijedi potreban broj zaposlenih za vršenje proizvodnje i usluga, zaštitu zaposlenih, materijalnih i drugih dobara (član 15);
- 2) bez saglasnosti Vlade, za vrijeme vanrednog ili ratnog stanja izmijeni namjenu proizvodno-tehnološke cjeline koja služi za proizvodnju predmeta ili vršenje usluga od posebnog značaja za odbranu (član 17);
- 3) Ministarstvu ne dostavi rezultate iz programa svog naučno-istraživačkog rada i razvoja ili svoja naučna dostignuća ili saznanja ne uključi u istraživanja značajna za odbranu zemlje (član 24 stav 1);
- 4) vrši istraživanja od značaja za odbranu zemlje, samostalno ili zajedno sa stranim licem, ili na drugi način prikuplja podatke, bez prethodnog odobrenja Ministarstva (član 25 i član 45 stav 1);
- 5) pri izboru, izgradnji ili razvoju tehničkog sistema značajnog za odbranu i bezbjednost zemlje ili pri nabavci tehničkog sredstva značajnog za funkcionisanje tog sistema ne obezbijedi usklađenost tog sistema s potrebama odbrane ili ako s programom koji se odnosi na izgradnju i razvoj takvog sistema ne upozna Ministarstvo ili ako ne postupi po zahtjevu Ministarstva (član 28 st. 1 i 2);
- 6) pri standardizaciji i tipizaciji proizvoda, objekata ili uređaja od posebnog značaja za odbranu zemlje ne pribavi saglasnost Ministarstva (član 29);
- 7) bez prethodnog odobrenja Ministarstva snima ili objavljuje snimke vojnih objekata i rejonu uz te objekte (član 46).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 250 eura do 1.500 eura.

Član 59

Novčanom kaznom od 250 eura do 1.100 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice, ako:

- 1) se ne odazove pozivu Ministarstva, a podliježe vojnoj, radnoj ili materijalnoj obavezi (član 14 stav 1);
- 2) ostvari pristup vojnim objektima i objektima koji su određeni kao objekti od posebnog značaja za odbranu i ako na rejonima tih objekata gradi objekte bez saglasnosti Ministarstva (član 44);
- 3) bez odobrenja Ministarstva vrši naučna i druga istraživanja ili na drugi način prikuplja podatke u oblastima značajnim za odbranu na teritoriji Crne Gore (član 45 stav 1);
- 4) bez odobrenja Ministarstva snima ili objavljuje snimke vojnih objekata i rejona uz te objekte (član 46).

IX. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 60

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Plan odbrane Crne Gore donijeće se u roku od devet mjeseci od dana donošenja propisa za njegovu izradu.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 60a

Za vršenje poslova iz člana 40 ovog zakona Agencija može, sporazumom, preuzeti službenike Ministarstva i profesionalna vojna lica na službi u Vojsci.

Sporazum o preuzimanju službenika i profesionalnih vojnih lica zaključuju ministar odbrane i direktor Agencije, uz saglasnost službenika, odnosno profesionalnog vojnog lica koje se preuzima.

Preuzeti službenici i profesionalna vojna lica iz stava 1 ovog člana zasnivaju radni odnos u Agenciji i imaju status, prava, obaveze, ovlašćenja i službenu legitimaciju službenika Agencije.

Član 60b

Organizaciona jedinica iz člana 41 ovog zakona sačinice popis i registar dokumentacije nastale u radu Ministarstva koja se odnosi na ostvarivanje funkcije iz člana 17 ovog zakona.

Član 60c

Propisi za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 60d

Podzakonski akti iz člana 41a stav 2 i člana 41b stav 2 ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 60e

Odredba člana 2 st. 2 i 3 i čl. 38a i 38b ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Sjevernoatlantskom savezu.

Član 61

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje primjena Zakona o odbrani ("Službeni list SRJ", br. 43/94, 28/96, 44/99 i 3/02) i Zakona o opštenarodnoj odbrani ("Službeni list RCG", br. 8/83, 27/87, 33/88 i 34/91).

Član 62

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".